

NAFSI, SI MWILI, ILIYOTOLEWA KUTOKA KABURINI

"Kutakuwa na ufuluo wa wafu,
wa haki na wasio haki pia."—Matendo 24:15

TUNAPOZINGATIA kwamba kwa karne nyingi watu wamezoea kuchanganyikiwa kuhusiana na mafundisho ya Maandiko, ni jambo la kawaida hivi kwamba swalii linalopasa kuulizwa ni; Tuna uthibitisho gani kwamba si mwili unaolala usingizi katika kifo, na wakati huohuo nafsi haijavuka kuingia ulimwengu wa juu? Jibu ni kwamba katika Neno la Mungu hatuoni pendekezo lolote kwamba ndivyo ilivyo. Biblia haisemi chochote kuhusu ufuluo wa mwili, lakini mengi kuhusu nafsi. Mara kwa mara Neno la Mungu huita kifo usingizi. Kila usiku mwili hulala, ikiwa ni hali nzuri; na usingizi huu wa asili wa mwili unatumiwa Kimaandiko ili kuonyesha hali ya wote wanaokufa kifo cha Adamu.

Ili jambo hilo liwe wazi katika akili zetu ni lazima turudi mwanzo na tuone nafsi ni nini. Kwanza kabisa tunasoma katika simulizi la Mwanzo (1:27) kwamba Mungu alimuumba mwanadamu—si mwili wa mwanadamu, bali mwanadamu. Swalii linazuka, Mwanadamu ni nini?

Tunajibu, Mwanadamu si avoirdupois (nyama tupu), lakini kiumbe mwenye akili, utu. Kile ambacho Mungu alifanyiza kwa mavumbi ya dunia si mwanadamu, bali umbo tu, au mwili, ambao ungefanywa kuwa mwanadamu. Kisha katika mianzi ya pua yake Mungu akapulizia "pumzi ya uhai"—neno la Kiebrania likimaanisha pumzi au uhai ulio kawaida kwa viumbe vyote vya wanyama. Haikuwa aina maalum ya maisha tofauti na yale ya wanyama wa chini; kinyume chake, ilikuwa ni aina ile ile ya maisha iliyotolewa kwa samaki, ndege na wanyama-nguvu za kuishi.

Maisha ya aina hiyohiyo yanaendelezwa mbele katika familia ya kibinadamu inayobebwa mbele kwa hayawani. Uhai huu wa kawaida kwa viumbe vyote vya wanyama huingiza mwili na hivyo kuutia nguvu. Tofauti kati ya mwanadamu na wanyama wa chini ni kwamba wakati wana aina moja ya maisha mwanadamu ana ubongo wa hali ya juu. Mwanadamu anaweza kufikiria masomo ambayo wanyama wa chini hawawezi kufikiria, kwa sababu ana ubongo bora. Wengine wamepoteza zaidi, wengine kidogo, ukamilifu wa asili, wa akili ya asili, aliyopewa mwanadamu katika uumbaji wake.

MSHUMAA KAMA MFANO

Uchunguzi wa makini wa simulizi la Mwanzo la kuumbwa kwa mwanadamu hufunua uhakika wa kwamba pumzi ilipoingia ndani ya mwili amba Mungu alikuwa ameufanya kutoka katika mavumbi ya ardhi, *mchanganyiko* huo ulikuza *nafsi*, kiumbe chenye hisia, pamoja na utu. Mwili wenywewe hauna utu, pumzi ya uhai haina nguvu, haina kiumbe chenye hisia, lakini hayo mawili yalipokutana pamoja, yalizalisha kiumbe chenye hisia.

Labda kielelezo bora zaidi cha wazo hili hupatikana kwa mshumaa. Mshumaa unajumuisha mshumaa na utambi ndani yake. Mwali wa moto huzalishwa na nguvu ya nje—cheche ya moto. Wakati cheche inatumiwa kwenye utambi, hewa huanza kuchanganyika na mshumaa, na matokeo ni mwanga.

Hebu mshumaa uwakilishe mwili, hewa iwakilishe pumzi ya uhai—uhai—na mwali uwe mtu, utu. Mungu peke yake ndiye anayeweza kuanziza cheche hio- kumuumba mwanadamu. Uhai huu uliotoka kwa Mungu hapo mwanzo alipewa Adamu kwa masharti fulani, vikwazo fulani; yaani, ingeendelea milele ikiwa mwanadamu angeendelea kuwa mtiifu kwa Mungu, lakini ikiwa alikuwa mwasi Mungu angeuondoa uhai wake kutoka kwake.

Adamu hakuwa mtiifu, na nafsi yake ilihukumiwa kifo. ([Ezekiel 18:4, 20](#)) Si mwili uliofanya dhambi na kuhukumiwa kifo, huku nafsi ikiendelea kuwa safi. Kinyume chake, "Nafsi itendayo dhambi ndiyo itakayokufa; Hukumu ya kifo iliyotangazwa juu ya Adamu iliathiri *nafsi* yake. Kwa vile ilikuwa ni cheche ya uhai *iliyozaalisha* nafsi, ndivyo kuondolewa kwa cheche za uhai *kulizima* nafsi. Kurudia kielezi cha mshumaa: Mtu akiupumua, mwali wa moto utazimwa; hivyo hali mbaya husababishwa.

Lakini kabla ya Baba Adamu kufa, kabla mwali wa uhai haujazimika kabisa, alikuwa amewapa wanawe cheche ya uhai; na hao nao wakawapa wanao cheche za uhai. Hivyo cheche ya uhai imepitishwa kutoka kizazi hadi kizazi. Katika mfano, ikiwa kabla ya kusema, "Nitazima mwanga mshumaa huo," imetumiwa kuwasha mishumaa mingine, kuzima kwa moto wa mshumaa wa *kwanza* hautaathiri *wengine*. Lakini ukweli kwamba cheche ya maisha iliyopitishwa iliharibika ni dhahiri; kwani ambapo Adamu aliishi miaka mia tisa na thelathini chini ya hali mbaya, watoto wake kama sheria hawakuweza kuishi karibu muda mrefu hivyo, miaka thelathini na mitatu sasa ndiyo wastani wa maisha.

NI VIPI BASI WAFU HULALA

Kila mahali Maandiko yanassema kwamba *nafsi* ndiyo *inayokufa*. Basi swalii laweza kutokea, Ikiwa nafsi inakufa, wanadamu wana tumaini gani la maisha ya wakati ujao? Biblia inajibu kwamba tangu mwanzo Mungu alijua kimbele yote yatakayotukia, na kwamba tayari katika Mpango Wake alikuwa amefanya mipango ambayo kwayo kungekuwa na ufufuo, kuhuisha upya (kuipa tena uhai, kufanya kuishi tena), kwa nafsi hizi za wanadamu ambazo zimekufa. Hakuna kisichozidi ujuzi Wake au uwezo Wake. Hakuna popote Anaposema kwamba kutakuwa na kuhuishwa tena kwa mwili, lakini kwa nafsi.

Masadukayo wa siku za Yesu hawakuamini ufufuo wa wafu. Kwa hiyo, waliposikia kwamba Yesu alisema kwamba wote waliomo makaburini wataisikia sauti yake na kutoka, walipinga kauli yake kama upumbavu. Wakija Kwake na pendekezo ambalo walifikiri lingefichua uwongo wa mafundisho Yake, wakamwambia, Tuseme mwanamke ana waume saba, ambao wote walikufa kabla hajazaliwa, atakuwa mke wa yupi katika ufufuo?—[Luka 20 . 27-40.](#)

Yesu alijibu kwamba walikosea kwa sababu hawakuelewa Maandiko wala hawakuthamini Nguvu za Mwenyezi. Alirudia kauli yake kwamba kutakuwa na ufufuo wa wafu, na

akawakumbusha kwamba Mungu alikuwa amedokeza hivyo katika ujumbe wake kwa Musa kwenye kijiti kinachowaka moto, aliposema, "Mimi ni Mungu wa Ibrahim, Isaka na Yakobo." Hoja ya Mwalimu ni kwamba kauli hii yenyewe ni uthibitisho wa ufufuo; kwani Mungu hakika hangerejelea hivyo kwa viumbe vilivyofutwa milele; kwamba kusudi la Mungu la ufufuo ni imara, halibadiliki, na kwamba wale ambao watu huwaita wafu "wote wanaishi kwa ajili Yake"—kwa maoni ya Mungu wamelala usingizi, na hawaangamizwi. Kwa hiyo Neno la Mungu husema juu ya wafu kuwa wamelala.

Katika Agano la Kale lote tunasoma kwamba watu mbalimbali walikusanyika kwa baba zao au kwamba walilala na baba zao. Je, mwili ulilala? La, ilikuwa imekufa kabisa—ilirudishwa kwenye mavumbi ambayo kwayo iliumbwaa. Ni nini basi kilicholala? Kile kilicholala ni kile ambacho Mungu alitambua kuwa utu—nafsi. Nafsi za wema na wabaya zililala usingizi; kwa maana imeandikwa "kutakuwa na ufufuo wa wenyehaki na wasio haki."

Baba zake Ibrahim hawakuwa watu watakatifu, bali wapagani. Aliitwa kutoka mionganii mwa jamaa zake kuwa mtumishi wa Mungu. Ibrahim alipokusanywa kwa baba zake katika kifo alienda mahali pale pale walipokuwa—Sheoli katika Agano la Kale, Hades katika Jipy—a kaburi, hali ya kifo. Kati ya wafalme wote wa Israeli, wema na wabaya, na wa Manabii, tunasoma kwamba walikusanywa kwa baba zao. Wamelala usingizi katika kifo.

HOJA AMBAZO KWA KAWAIDA HAZIANGALIWI

Yesu alipoingia katika chumba ambamo binti mdogo wa Yairo alikuwa amekufa, alisema, "Usilie; hakufa, bali amelala." Hakusema kwamba alikuwa Mbinguni au Purgatorio au Motoni. Naye alinena vivyo hivyo juu ya Lazaro, akisema, Lazaro amelala. Wanafunzi wake wakamjibu, "Ikiwa amelala, atakuwa mzima." Hawakuwa wameelewa maneno ya Mwalimu. Hatimaye Yesu akawaambia waziwazi, "Lazaro amekufa....Hata hivyo, twendeni kwake." Kwa hiyo wakaenda kwenye kaburi alimokuwa Lazaro.

Yesu alipokutana na Martha na Mariamu, hakuwaambia kwamba Lazaro alikuwa Mbinguni, akiwa na kinubi mikononi mwake, nk.—hakuna kitu cha aina hiyo. Alichosema ni, "Ndugu yako atafufuka"; ndugu yako ataishi tena. Martha akajibu, "Najua ya kuwa atafufuka katika ufufuo, siku ya mwisho"—Siku kuu, Siku ya Saba ya Miaka Elfu, Siku ya Ufalme wa Kristo, ambapo wafu wote watakuwa karibu kufufuliwa. Ili kumtia moyo, Yesu alisema, "Mimi ndiye Ufufuo na Uzima"—hakutakuwa na ufufuo isipokuwa kwa uwezo Wangu—kwa nini usiniulize Mimi sasa? Lakini Martha hakupata wazo; kwa maana Yesu alisema, "Mlimweka wapi?"

Martha na Mariamu walimpeleka Bwana wetu pale alipokuwa Lazaro. Yesu alipotoa amri kwamba jiwe liondolewe kwenye kaburi, Martha alipinga, akisema kwa kuwa ndugu yake alikuwa amekufa siku nne wakati huo, lazima ufisadi ulianza. Tunasoma kwamba Yesu alisema, "Lazaro, njoo huku nje"—kutoka nje pango alimokuwa amelazwa. Yesu hakusema, Lazaro, shuka kutoka Mbinguni, wala hakusema, Lazaro, njoo kutoka chini.—*Yohana 11:1-46*.

Lazaro alikuwa amekufa sana; maana alikuwa amekufa siku nne kabla ya Yesu kuja. Lakini kwa mtazamo wa Kiungu alikuwa amelala, kama Bwana alivyotangaza; yaani nafsi yake

haikuangamizwa. Kulingana na Maandiko, nafsi inaweza kuondolewa. Pindi moja Bwana wetu aliwaambia wanafunzi wake hivi: "Msiwaogope wale wauao mwili, lakini hawawezi kuiua nafsi; [Mathayo 10:28](#).

KIFO CHA KRISTO KILITIMIZA NINI

Nafsi ni ule mtu binafsi amba Mungu ameamuru watapata fursa ya kupata ujuzi wa uzima wa milele. Fursa hii yote iko katika Kristo. Kama vile Mtakatifu Paulo asemavyo, "Kwa maana Kristo alikufa, akafufuka, kwa kusudi hili, awamiliki waliokufa na walio hai pia. ([Warumi 14:9](#)) Aliishi kama mwanadamu, na akafa ili kwa njia hiyo awe na haki ya kuwatawala wale wote amba wameingia katika gereza la kifo. Kwa hiyo Maandiko yanatuambia kwamba lazima kuwe na ufufuo wa wafu.

Bwana wetu anasema kwamba *wote* wataisikia sauti yake na kutoka kaburini. ([Yohana 5:28,29](#)) Katika [1 Wakorintho 15](#), Mtakatifu Paulo anaeleza jinsi hii inaweza kuwa. Anaonyesha kwamba kifo cha Kristo ni kwa ajili ya wote: "Kama wote katika Adamu wanavyokufa, vivyo hivyo wote katika Kristo watahuishwa - kila mtu kwa utaratibu wake mwenyewe." Kisha anaendelea kuonyesha kwamba wa kwanza kutokea watakuwa darasa la Kanisa. Pia anatangaza kwamba ikiwa hakuna ufufuo wa wafu, mahubiri yetu ni bure na tumaini letu limetoweka. Anahitimisha kwamba kwa kuwa Kristo *amefufuka kutoka kwa wafu* basi kuna *uhakika wa ufufuo*.

UFUFUO WA MWILI

Kurejeshwa kwa miili ya mabilioni ya watu waliokufa itakuwa pendekezo la kipuuzi sana. Wanasyansi wanatuambia kwamba sura ya binadamu hubadilika mara moja katika kila miaka saba; kwamba kitu cha zamani daima kinabadilishwa na kipyta, ili mtu ambaye amefikia umri wa miaka arobaini na tisa amekuwa na miili saba katika maisha yake. Mabadiliko ya mwili hayakuathiri utu wa mtu, hata hivyo. Kulegea mkono au mguu au kupotea kwa jicho kunawenza kutokea, lakini roho ya mwanadamu inaendelea; kwani mwanadamu huyu mwenye akili ndiye aliyetokana na muungano wa udongo na uhai. Pendekezo la Mungu ni urejesho wa *nafsi* hii, utu huu. Kamwe hasemi juu ya ufufuo wa *mwili*.

Nadharia ya ufufuo wa mwili imehusisha wanatheolojia katika matatizo mengi. Miaka kadhaa iliyopita hadithi ilizunguka magazeti hadi kufikia athari kwamba jeneza la mtu ambaye alikuwa amezikwa chini ya mti wa tufaha lilikuwa limefukuliwa, na ugunduzi huo ulifanya kwamba mizizi ya mti huo ilikuwa imepenya ndani ya jeneza. ilifyonza mwili, na kwamba kwenye mizizi hii kulikuwa na kitu kinachofanana na mkono, mkono, kiungo cha binadamu, n.k. Kwa maneno mengine, mti huo ulikuwa ukiishi juu ya mwili huo wa mwanadamu. Tufaha kutoka kwa mti huo zilikuwa zimeuzwa kwa watu mbalimbali na kusafirishwa pande zote; wengine walikuwa wamelishwa nguruwe, n.k. Wale wanaoshikilia nadharia ya ufufuo wa mwili wangekuwa na tatizo la kusuluhisha katika kujaribu kupatanisha nadharia yao na ukweli huu.

Hakuna tamko lolote katika Biblia linalotangaza kwamba mwili ule ule unaokufa utaletwa katika ufufuo. Kinyume chake tunasoma, "Huupandi mwili utakaokuwako, bali nafaka tupu, ikiwa ni ya ngano au mbegu nyingine, bali Mungu huupa mwili kama apendavyo." Hatakuwa na shida katika

kutengeneza mwili; Nguvu ya Kiungu ni sawa na dharura yoyote. Masadukayo walitilia shaka Nguvu za Mungu.— [1 Kor. 15:37,38](#)

MUUJIZA WA AJABU

Tunakubali kwamba kuzalisha mwili wenyewe mipasuko sawa ya ubongo, utu uleule, nafsi ile ile, nafsi ile ile, nafsi ile ile, ni muujiza mkubwa sana kwamba hatuwezi kuuwazia. Lakini ni jambo lile lile ambalo Mungu anakusudia kufanya kwa ajili ya familia nzima ya kibinadamu—maelfu ya mamilioni kwa hesabu.

Ni kwa ajili yetu sisi kulifuata Neno la Mungu, kukataa mambo yote ya nje kutoka sehemu yoyote yanayoweza kuja, na "kupokea kwa upole Neno lililopandwa, ambalo laweza kutuhekimisha." Tunapaswa kutupa vitu ambavyo havina mamlaka ya Kimaandiko. Hakuna kitu ambacho mwanadamu anaweza kutoa kinaweza kulinganishwa na kile tunachopata katika Neno la Mungu; Biblia ndiyo kiini hasa cha ukuu, uzuri, haki, upendo.

Katika unabii wa Isaya tunasoma kwamba Yesu “aliimwaga nafsi yake hata kufa,” kwamba nafsi yake ilitolewa kuwa “dhabihu kwa ajili ya dhambi”. ([Isaya 53:12, 10](#)) Kisha tena tunasoma, “Hutaiacha nafsi yangu katika kuzimu [kaburini], wala hutamtoa Mtakatifu wako aone uharibifu. ([Zaburi 16:10](#)) Akifafanua unabii huo, Mtume Petro anasema kwamba Mungu hangeiacha nafsi ya Yesu katika Hadesi—kaburi. ([Matendo 2:22-31](#)) Nafsi ya Yesu haikuachwa kaburini.

Akizungumzia ufufuo Wake mwenyewe, Yesu alisema, “Mimi ndiye aliye hai, nami nalikuwa nimekuwa; na tazama, ni hai hata milele na milele, Amina; ([Ufunuo 1:18](#)) Mungu alimfufua kutoka katika hali ya kifo siku ya tatu. Asubuhi ile ile ya kufufuka kwake alimwambia Mariamu, “Usinishike; ([Yohana 20:17](#)) Yeye ndiye aliye kuwa wa kwanza kushuka kaburini, na kufufuliwa kutoka kwa wafu, na ambaye amepaa juu sana kuliko malaika, na enzi, na mamlaka, na kila jina linalotajwa.— [Waefeso 1:20-23 ; Wafilipi 2:9-11](#).

Kwa kuwa Bwana wetu amepitia matukio haya, pendekezo la Mtume ni kwamba Yeye aliymleta Bwana Yesu kutoka kaburini anaweza pia kutuleta. Anatuambia kwamba hatuhitaji huzuni kama wafanyavyo wale ambao hawana tumaini; kwa maana ikiwa tunaamini kwamba Yesu alikufa na kufufuka, tuamini kwamba atawafufua wote walio katika hali ya kifo. ([1 Wathesalonike 4:13, 14](#)) Na tuamini kwamba “wote waliomo makaburini wataisikia sauti yake, nao watatoka” ([Yohana 5:25-29](#))—Kanisa kwanza. Kama ilivyoandikwa, “Heri na watakatifu ni wote walio na sehemu katika Ufufuo wa Kwanza; juu ya hao Mauti ya Pili haitakuwa na nguvu; bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, na watatawala pamoja naye miaka elfu. — [Ufunuo 20:6](#).

Na wengine watatoka kwa ufufuo ambao kifo cha pili kitakuwa na nguvu juu yao. Iwapo watakuwa huru kabisa kutoka katika kifo au la itaamuliwa na mwenendo wao wakati wa nafasi yao—wakati ambapo utajiri wa neema ya Mungu utajulikana kwao na watakapopata fursa ya kurudi tena katika maisha yao. kupatana kikamilifu Naye na kupata uzima wa milele.